మానసమయూరి

– కస్తూరి మురళీకృష్ణ

(గత సంచిక తరువాయి)

'మీ సెక్షన్‌కి మాధవి వస్తోందట కదా?'

పక్కన కూర్చుంటూ పలకరించాడు పరమేశ్వర్.

ఆశ్చర్యపోయాడు శరత్. తనకే తెలియలేదు. కానీ అప్పుడే ఆఫీసంతా తెలిసిపోయింది.

ఇది ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది శరత్‌కు. అందుకే 'నీకెలా తెలుసు?' అనడిగాడు ఆశ్చర్యంగా.

'మాకు ఎలా తెలుస్తుందో అనవసరంకానీ.. జాగ్రత్తగా ఉండాలి నువ్వు. అసలే అమాయకుడివి' అన్నాడు పరమేశ్వర్.

'ఎందుకని?'

'చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. అది అందరు ఆఫీసర్లతో చాలా సన్నిహిత సంబంధాలు ఏర్పాటు చేసుకుంటుంది. ప్రతి విషయం చేరవేస్తుంది. అందుకే ఎవ్వరూ ఆమెని తీసుకోవటానికి ఇష్టపడలేదు. నీకు అంటగట్టారు.'

శరత్ మాట్లాడలేదు. కానీ ఎందుకో అతడి నోరు చేదైపోయింది.

పైకి చూస్తే అందరూ విద్యావంతులే. అందరూ సంస్కారవంతులే. నీతులు చెప్పేవారే. కానీ అవకాశం దొరికితే ప్రతి ఒక్కరి గురించీ చులకనగా మాట్లాడతారు. ముఖ్యంగా మహిళల గురించి.

అంతలో అతడికి ఓ ఆలోచన వచ్చింది.

అతడి భార్య ప్రశాంతి కూడా ఉద్యోగం చేస్తోంది. ఆమె గురించి కొలీగులు ఏం మాట్లాడుకుంటారో? ఏమని వ్యాఖ్యానిస్తారో.

మనసునెవరో మెలిపెట్టినట్టయింది.

ప్రేమ అంటే తాను ఇష్టపడిన వ్యక్తిని స్వేచ్ఛగా వదిలేయటం అంటారు ఆధునికులు. కానీ..'తనది' అనుకోగానే తెలియకుండానే ఒక ఆత్మీయత వస్తుంది. పొసెసివ్‌నెస్ వస్తుంది. అదిలేని బంధానికి అర్థం ఏముంది? 'బంధం' అన్న పదంలోనే 'బంధం' ఉంది.

పరమేశ్వర్ ఏదో మాట్లాడుతూనే ఉన్నాడు కానీ శరత్ వినిపించుకోవటంలేదు. అన్యమనస్కంగా ఉన్నాడు.

శరత్ ఏదో ఆలోచనల్లోకి జారటం చూసి, తన మాటలు అతడికి రుచించటంలేదని పరమేశ్వర్ గ్రహించాడు. 'పనుంది వస్తా'నని జారుకున్నాడు మెల్లగా.

పరమేశ్వర్ మాటలు శరత్ మనస్సులోంచి పోవటంలేదు.

ఆఫీసు నుంచి ఇంటికి వస్తున్న అతని మదిలో అవే మాటలు మెదలుతున్నాయి. దారిలో కనబడిన ప్రతి మహిళను చూస్తూంటే ఏదో జాలిగా, దిగులుగా అనిపించసాగింది.

ఒక మహిళ ఇల్లుదాటి బయటకు అడుగుపెట్టిన క్షణం నుంచీ ప్రతి ఒక్కరూ వారిని గమనిస్తారు. వారి ప్రతికదలికను పరికిస్తారు. ఏవేవో ఊహిస్తారు. నోటికి వచ్చినట్టు మాట్లాడతారు.

ఎలా ఉంటుంది ఆడవాళ్ళకి?

అతడు ఇంటికి వచ్చేసరికి సుమంత్ బయటకు వెళ్ళిపోయాడు ఫ్రెండ్స్‌తో. స్రవంతి, ఆమె స్నేహితురాళ్ళు బాల్కనీలో మాట్లాడుతున్నారు. దూరం నుంచే కనిపించారు. అందరూ రంగురంగుల దుస్తుల్లో అందంగా సీతాకోక చిలకల్లా ఉన్నారు.

వాళ్ళని చూస్తుంటే సంతోషంగా అనిపించింది.

ఇంకా జీవితమంటే ఏమీ తెలియదు. జీవితంలోని తొలిదశలో అడుగుపెడుతూ ఉత్సాహంతో పరవళ్ళు తొక్కుతున్నారు. అనంతమైన ఆనందాలు, అద్భుతమైన అనుభవాలు తమకోసం ఎదురు చూస్తున్నాయన్న ఉత్సాహం కనిపించింది వారిలో.

ఇంట్లోకి వెళ్ళేసరికి వంట చేస్తూ కనిపించింది ప్రశాంతి.

కాస్సేపు ఇతర విషయాలు మాట్లాడిన తరువాత హఠాత్తుగా అడిగాడు శరత్.

'ప్రశాంతీ.. నీకు ఎవరైనా మగవాళ్ళు నీ దిక్కు చూస్తే ఏమనిపిస్తుంది?'

చురుగ్గా చూసింది అతనివైపు 'ఎందుకని?' అడిగింది.

'తెలుసుకుందామని'.

'తెలుసుకుని?'

'అర్థం చేసుకుందామని.'

'అర్థం చేసుకుని?'

ఏమనాలో తోచలేదు శరత్‌కు. మౌనంగా గదిలోంచి వెళ్ళిపోయాడు.

కాస్సేపటికి కాఫీ పట్టుకొచ్చి అతడికి అందిస్తూ అంది ప్రశాంతి.

'మీ మగవాళ్ళకి కళ్ళు తప్పించి మెదడుండదు. శరీరం తప్పించి మనస్సు కనబడదు. మీకు అమ్మాయి ఎపుడూ అందుకోసమే ఎదురు చూస్తున్నట్టు కనిపిస్తుంది. ఎవరితోనయినా నవ్వుతూ మాట్లాడితే ఏవేవో ఊహించి కథలల్లేస్తారు. అందుకే ఎవడయినా చూస్తే, వీడి బుర్రలో ఏ కుళ్ళు ఆలోచన సుళ్ళు తిరుగుతోందా అని అనిపిస్తుంది'

శరత్ నవ్వాడు. ఏమీ మాట్లాడలేదు.

'అయినా, ఇపుడా అనుమానం ఎందుకొచ్చింది? మీ సెక్షన్‌కి ఎవరో కొత్త అమ్మాయి వస్తోందన్నారు, వచ్చిందా? అందంగా ఉందా?' అడిగింది.

పెద్దగా నవ్వాడు శరత్. 'ఇందాక మగబుద్ధిని తిట్టావు. ఇప్పుడు నువ్వూ అలాగే అడుగుతున్నావు' అన్నాడు.

'నేను అడుగుతున్నది మీ బుద్ధి గురించి.' అంది కోపంగా లేస్తూ.

'ఇంకా రాలేదు. వస్తుంది త్వరలో'

'ఏమో ఆమె గురించి చెడుగా చెప్తున్నారు. మా కొలీగు పవిత్రలేదూ.. దానికి తెలుసట మాధవి. మీ ఆయన జాగ్రత్త అంది నాతో.'

'నాకు పెళ్ళయింది. ఇద్దరు ఎదిగిన పిల్లలున్నారు. ఇంకేం జాగ్రత్తలు చెప్పింది మీ ఫ్రెండు?' అడిగాడు నవ్వుతూ.

'పెళ్ళయ్యేది పిల్లలుండేది ఆడవాళ్ళకి. మగవాళ్ళు ఎంత వయసొచ్చినా ఎదగరు. అందుకే అరవై ఏళ్ళవాళ్ళు కూడా ఆరేళ్ళ పిల్లల్ని రేప్ చేసిన వార్తలు వింటున్నాం' అని విసవిసా వెళ్ళిపోయింది.

ఆమె వెళ్ళిన వైపే చూస్తూ ఆలోచిస్తూ కూచున్నాడు శరత్.

ఎందుకో జరిగిన సంభాషణ అతడికి రుచించలేదు. తాను అడిగింది ఒకటి, సంభాషణ జరిగినదింకో విషయం గురించి. పుస్తకం తీశాడు. క్షణంలో అన్నీ మరిచి పుస్తకంలో లీనమైపోయాడు.

‘నాన్నా‘

పుస్తకంలోంచి తలెత్తి చూశాడు శరత్.

ఎదురుగా ఉన్నాడు సుమంత్.

‘ఏమిటి?‘ అడిగాడు శరత్.

‘మా కాలేజ్‌నుంచి పిక్నిక్‌కు వెళ్తున్నారు. నేను వెళ్తాను. అమ్మ మిమ్మల్ని అడగమంది.‘

‘డబ్బులు అమ్మ దగ్గరే ఉన్నాయి కదా. అమ్మనే అడుగు. నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. జాగ్రత్తగా వెళ్ళు.‘ అన్నాడు.

కాస్సేపు మౌనంగా నిలబడి వెళ్ళిపోయాడు సుమంత్.

పుస్తకం పక్కన పెట్టి ఆఫీసుకి తయారవుతూంటే సుడిగాలిలా లోపలకి వచ్చింది ప్రశాంతి.

‘మీరు అసలు పెళ్ళెందుకు చేసుకున్నారు?‘ అరిచింది.

బిత్తరపోయాడు శరత్.

‘మీకు సన్యాసం పుచ్చుకోవాలని ఉంటే, సన్యాసం పుచ్చుకోండి. అంతేకానీ ఇంట్లో ఉండి ఏవీ పట్టనట్టుంటే ఎట్లా?‘

‘ఏమైంది?‘

‘వాడు పిక్నిక్‌కి వెళ్తున్నాడు. ఎక్కడికో అడిగారా?‘

‘ఎక్కడికయినా, కాలేజీవాళ్ళు అందరినీ తీసుకెళ్తారుగా?‘

‘ఎటో అడిగారా?‘ అరిచింది.

‘అడగలేదు.‘

‘ఎందుకు అడగలేదు?‘

‘అందువల్ల నష్టం ఏమిటి?‘

‘నష్టం ఉంది. మీకు పిల్లల పట్ల ఆసక్తి లేకపోతే ఎందుకని కన్నారు? వాడు డల్హౌసీ వెళ్తాడట. అక్కడేదో కొండలు ఎక్కుతారట. ఇంతకూడా ఆసక్తి లేకపోతే ఎట్లా? కనీసం మీరు వద్దంటారనుకున్నాను. అమ్మ ఇష్టం అని నామీదకి నెట్టేశారు. అందరు మొగవాళ్ళు ఇలా ఉంటారా?‘

‘మంచిదేకదా. డల్హౌసీ వెళ్తే హిమాలయాల ఒడిలోకి వెళ్ళినట్టుంటుంది. దూరంగా పీర్ పంజాల్ రేంజ్ కనిపిస్తుంది. 1942 ఎ లవ్ స్టోరీ మొత్తం డల్హౌసీలోనే షూట్ చేశారు. చాల అందమైన ప్రదేశం‘ ఇంకా చెప్పబోతూ ప్రశాంతి మొహం చూసి ఆగిపోయాడు శరత్.

‘పిల్లలకి కాస్త తండ్రి భయం ఉండాలి. వాడు అడిగాడు. ఏంటో అడగకుండా మీరు ఓ.కే అన్నారు. వాడికి ఏం భయం ఉంటుంది? మీరు వద్దనాలి. వాడు బ్రతిమలాడాలి అంతేకానీ ఏమడిగినా యస్ అంటే విలువ ఏముంటుంది?‘

'అదేమిటి.. వాడు మన సంతానం. మనల్ని చూసి వాడు భయపడటం ఎందుకు? అదీకాక వాడు చిన్నపిల్లవాడు కాదు. ఇంజనీరింగ్ చదువుతున్నాడు. వాడికి ఏం కావాలో వాడికి తెలుసు. ఈ వయసులో వాడికి ఆత్మాభిమానాన్ని మనం దెబ్బతీస్తే ఎలా? వాడు బ్రతిమలాడితేనే మన ఈగో నిలుస్తుందంటే, అలాంటి ఈగో నాకు అనవసరం' కోపంగా అన్నాడు శరత్.

శరత్ వైపు విచిత్రంగా చూసింది ప్రశాంతి.

'మహానుభావా! పుస్తకాలు వేరు. నిజజీవితం వేరు. ***పుస్తకాలలో ఎవడికి వాడు వాడి అనుభవాలే జగద్రక్షకాలని రాస్తారు. వాటిని నమ్మి అనుసరిస్తే కుక్కతోక పట్టుకుని గోదావరి ఈదినట్టే. మీరే అంటుంటారుగా, తమ బలహీనతలకి సిద్ధాంతాల ముసుగులు వేసి ప్రచారం చేసి వాటికి ప్రామాణికత సాధించుకుంటారు రచయితలని.*** వాళ్ళు చెప్పినవి చదివి మీరు పిల్లల్ని పాడుచేస్తున్నారు.'

శరత్‌కి గుర్తువచ్చింది. ఆ మధ్య ప్రశాంతి ఓ రచయిత్రి శక్తివంతమైన రచన చదివి, దాని ప్రభావంలో పడి శరత్‌తో పోట్లాడటం మొదలు పెట్టింది. ప్రతి విషయానికి మగవాళ్ళ అణగద్రొక్కడం అంటూ సాగదీసేది. అప్పుడు శరత్, ఈ మాటలని ఆ రచయిత్రి వ్యక్తిగత జీవితాన్ని ప్రశాంతికి వివరించాడు. ఆమె, ఎలా నిర్దాక్షిణ్యంగా కన్నబిడ్డలను వారి మానాన వారిని నడివీధిలో వదిలేసి, వేరేవాడితో వెళ్ళిపోయిందో, ఆ వదిలివేయటాన్ని సమర్థిస్తూ 'శృంఖలాలు తెంచుకున్న స్త్రీ' అంటూ ఎలా సాహిత్యాన్ని సృష్టించి, గౌరవాన్ని పొందుతోందో వివరించాడు. 'ఇప్పుడు దాన్ని గుర్తు చేస్తోంది ప్రశాంతి.

'సరే.. ఈసారి అడుగుతాలే' అని ఆమెని దగ్గరకి తీసుకుని మృదువుగా చెప్పాడు.

'మన చిన్నప్పుడు మన పెద్దల దగ్గర డబ్బులుండేవి కావు. పిల్లలకు ఇన్ని అవకాశాలు ఉండేవి కావు. ఇపుడూ మనకి డబ్బులున్నాయి. ఇద్దరం సంపాదిస్తున్నాం. అంతా వాళ్ళ కోసమే కదా.. వాళ్ళ కోరికలు తీర్చటానికే కదా వెళ్ళనీ ఎంజాయ్ చేయనీ!

అతడి కౌగిలిలో ఒదిగిపోతూ అంది 'కానీ అడిగినవన్నీ ఇస్తూంటే వాడికి విలువ తెలియవద్దా? ఇప్పుడు అడిగిన వన్నీ ఇస్తారు. రేపు, వాడు విలువ తెలియకుండా ఏదో ఒకటి చేస్తే, అప్పుడు పెంపకంలో లోపం ఉందని ఏడుస్తారు. మీ అంజన్ కుమార్ పిల్లవాడిని గుర్తుకు తెచ్చుకోండి' అంది.

కొరడాతో ఛెళ్ళున కొట్టినట్టయింది. ఆమె చుట్టూ బిగుసుకున్న చేతులు సడలిపోయాయి.

'పదండి త్వరగా టైమవుతోంది. మళ్ళీ ఆలస్యమయితే మా బాసాసురుడి చాంబర్‌లోకి వెళ్ళి సంతకం పెట్టాలి. ఆడాళ్ళు ఉద్యోగాలు చేయటం గురించి అరగంట లెక్చర్ వినాలి' అంది.

ఆమెని వదిలేశాడు.

ఆమెని వదిలేశాడు కానీ ఆమె అన్నమాటలను వదలలేకపోయాడు.

శరత్‌కు ఎవరిమీదా ఒత్తిడి పెట్టడం ఇష్టం ఉండదు. తన ఆధిక్యం నిరూపించి ఎదుటివారు తాను చెప్పినట్టు వినేట్టు చేసుకోవాలని ఉండదు. ప్రతివ్యక్తికీ అతడికే ప్రత్యేకమైన అభిప్రాయాలుంటాయి. అనుభవాలుంటాయి. తనకి ఏది మంచి, ఏది చెడో నిర్ణయించుకునే శక్తి ఉంటుంది. అందుకే ఎవరిమీదా తన అభిప్రాయాలు రుద్దాలని ప్రయత్నించడు. తన సంతానం విషయంలోనూ అంతే. చిన్నప్పటి నుంచీ వారి స్వంత అభిప్రాయాలను గౌరవించాడు. మంచి, చెడు వివరించి నిర్ణయం వాళ్ళకే వదిలేసేవాడు. అది పొరపాటా?

ఆఫీస్‌కి వెళ్ళిన తరువాత పనిలో పడి సర్వం మరిచిపోయాడు. వ్యక్తిగతంగా ఆఫీసు పని శరత్ దృష్టిలో ఓ పనికాదు. 'పని' అన్నది వ్యక్తిలోని సృజనాత్మకతకు ఊపు నిచ్చేదిలా ఉండాలి. అతనిలోని అన్వేషణాసక్తిని రగిలించి, వ్యక్తిని మనిషిగా నిలపాలి. మరయంత్రంలా మార్చకూడదు.

కానీ ఉద్యోగాలన్నీ రొటీన్ ఉద్యోగాలే. బుర్ర అవసరంలేని ఉద్యోగాలు. ముఖ్యంగా, ప్రభుత్వోద్యోగాలలో మనిషి అవసరం లేదు. మర యంత్రం ఉంటే సరిపోతుంది. దీనికి తోడు బ్రిటీష్ వాడు ఏర్పరచిన అధికార వ్యవస్థ అదే పద్ధతిలో కొనసాగటంతో, నిర్ణయాలన్నీ పైవాడు తీసుకుంటాడు.

ఆలోచనలున్నా అవగాహన ఉన్నా క్రిందివాడు తలవంచుకుని నిర్ణయాలను అమలు పరచాల్సిందే. ‘ఈ నిర్ణయం పొరపాటు‘ అని చెప్పకూడదు. చెపితే అధికారం, అహంకారం దెబ్బతింటాయి.

బ్రిటీష్ వాడికి అహంకారం. వాడు పాలకుడు కాబట్టి తనకు బానిసలయిన తన క్రిందివారు ఏరకంగానూ తనను ప్రశ్నించటానికి వీలులేదు. కానీ స్వాతంత్ర్యం వచ్చినా అదే కొనసాగుతోంది. బ్రిటీష్ వాడు పోయినా ఆ అధికారం, ఆ బానిసల వ్యవహారం మాత్రం పోలేదు.

కానీ తనకు కేటాయించిన పని చేయటం తన ధర్మం అనుకుంటాడు శరత్.

ఇక్కడ మరో విషయం శరత్‌కు నచ్చదు.

‘వర్క్ ఈజ్ వర్షిప్‘ అంటారు.

‘వీధులూడ్వడం నీకు బాధ్యత అయితే అందరికన్నా బాగా వీధులూడ్వాలి‘ అంటాడు అరబిందో.

కానీ తాను జన్మించింది నాలుగు పచ్చకాగితాల సంపాదన కోసం తను జీవితాన్ని ఇలా తాకట్టు పెట్టటం కోసం కాదనిపిస్తోంది శరత్‌కు. ఇది తమ ధర్మం కాదనిపిస్తుంది.

కానీ ఒక చట్రంలో ఇరుక్కుపోయారు. అందులో తానూ ఒకడు. దానికి ఎదురీదలేడు. ఎదురు నిలవలేడు. కానీ మనస్సులో బాధపడకుండా ఉండలేడు.

ఎంత అర్థవిహీనం, నిరర్థకం అనిపించినా కేటాయించిన పని చేయక తప్పదు. దాన్ని తిట్టుకుంటూ చేసేకన్నా ఆనందిస్తూ చేయటం మేలు. అందుకే పనిని ఎంజాయ్ చేయాలని ప్రయత్నిస్తాడు శరత్.

కనీసం ప్రభుత్వోద్యోగంలో ఓ భద్రత ఉంటుంది. ఉద్యోగ పరంగానూ, ఆదాయం పరంగానూ ఉద్విగ్నతలుండవు. అదే ప్రైవేట్ ఉద్యోగంలో ఎదుగుదల ఉన్నట్టనిపించినా అక్కడ మనిషి మనిషిలా మనగలగటం కష్టం అనిపిస్తుంది.

శరత్ ఫ్రెండ్స్ చాలామంది ప్రైవేట్ ఉద్యోగాల్లో ఉన్నారు. వారు ఆఫీసుకి వెళ్ళే సమయం తప్ప ఇంటికి వచ్చే సమయంపై నియంత్రణ ఉండదు. ఎప్పుడు ఉద్యోగం ఉంటుందో, ఎప్పుడు పోతుందో తెలియదు. జీవితమంతా డబ్బు వేటలో గడిచిపోతుంది.

ఆలోచిస్తూ పని చేస్తున్న శరత్, చక్కటి పరిమళం గాలిలో తేలుతూ రావటంతో పని ఆపాడు. గుండెల నిండుగా ఆ పరిమళాన్ని పీల్చుకున్నాడు.

ఫైళ్ళు, దుమ్ముల నడుమ ఎక్కడిదీ పరిమళం అనుకున్నాడు. తల ఎత్తి ఆవైపు చూశాడు.

ఒక్క క్షణం తన కళ్ళను తానే నమ్మలేకపోయాడు.

ఎదురుగా ఉన్న ఓ అందమైన యువతి. యువతి అనేకన్నా నడివయసు మహిళ అనవచ్చు. ముప్పయి అయిదేళ్ళుంటాయి. చక్కగ్గా అలంకరించుకుంది. లిప్‌స్టిక్ పెట్టుకుంది. ఆమె శరీరం రంగుని ఉద్దీపితం చేస్తూ, ఆమె అందాన్ని ఇనుమడింపచేసేటటువంటి దుస్తులు వేసుకుంది. చాలా ఆకర్షణీయంగా ఉంది.

‘హలో... అయామ్ మాధవి‘ అని చేయిసాచింది.

(కొనసాగింపు వచ్చే సంచికలో)